

Pain Catastrophizing Scale – Dutch Version (PCS-DV)*

SULLIVAN, M.J.L., BISHOP, S.R. & PIVIK, J. (1995)

a) Achtergrond en doelstelling

De PCS-DV is de Nederlandstalige bewerking door Crombez & Vlaeyen (1996) van de Pain Catastrophizing Scale (PCS), oorspronkelijk ontworpen door Sullivan et al. (1995). De bedoeling was een zelf-beoordelvragenlijst te ontwikkelen die een valide index geeft van catastroferen in zowel klinische als niet-klinische populaties. Catastroferen wordt algemeen omschreven als een overdreven negatieve oriëntatie naar schadelijke stimuli (Sullivan et al., 1995). Concreet kan men stellen dat catastroferen de dreigwaarde van pijn voor een persoon betreft. Heel wat onderzoek heeft uitgewezen dat catastroferen een belangrijke rol speelt in het ervaren van pijn de manier waarop met pijn omgegaan wordt. Het mechanisme dat hierbij een rol speelt blijft echter vaag. De PCS kan gebruikt worden als research-instrument om de onderliggende relatie tussen catastroferen en affectieve ontreddering als reactie op pijn te bestuderen. Aangezien catastroferen een risicofactor voor het chronisch worden van een pijnprobleem is, kan de PCS ook gebruikt worden als screeningsinstrument (Van Damme et al., 2000).

b) Doelgroep

Het instrument kan gebruikt worden voor klinische en niet-klinische groepen, en bij mensen met of zonder pijn op moment van afname. Het instrument lijkt best geschikt voor volwassenen, hoewel geen specifieke informatie over leeftijd beschikbaar is.

c) Subschalen + items

De vragenlijst bestaat uit 13 uitspraken die een aantal gedachten en gevoelens bevatten die men kan ervaren bij het hebben van pijn. De 13 items vormen samen één algemene schaal voor de mate van catastrofale gedachten over pijn, en kunnen onderverdeeld worden in 3 subschalen:

1. Ruminatie (4 items): piekeren over pijn, zich zorgen maken over pijn, onvermogen om pijngerelateerde gedachten te onderdrukken (bv. als ik pijn heb kan ik de pijn niet uit mijn gedachten zetten).
2. Magnificatie (3 items): uitvergroten van het onaangename karakter van pijn, verwachten van negatieve gevolgen (bv. als ik pijn heb word ik bang dat de pijn erger zal worden).
3. Hulpeloosheid (6 items): onvermogen om met pijnervaringen om te gaan (bv. als ik pijn heb voel ik dat ik het niet meer uithoud).

De respondent dient aan te geven in welke mate de uitspraak van toepassing is voor hem/haar door het plaatsen van een cijfer (0 = helemaal niet, 1 = in lichte mate, 2 = in zekere mate, 3 = in grote mate, 4 = altijd).

d) Materiaal

Testformulier met instructies

e) Afnamewijze

Individueel of groepsgewijs

f) Afnameduur

Hierover is geen informatie beschikbaar (schatting: ongeveer 5 minuten)

g) Scoring

Alle items worden gescoord op een vijfpuntenschaal, van 0 ('helemaal niet') tot 4 ('altijd'). De totaalscore wordt berekend door sommatie van de itemscores (totaalscore tussen 0 en 52). Er kunnen ook afzonderlijke scores berekend worden voor de 3 subschalen. Er zijn geen omkeeritems.

h) Normering

Er zijn normgegevens beschikbaar voor verschillende Nederlandstalige klinische en niet-klinische groepen:

1. chronische lage-rugpijnpatiënten (N = 162)
2. fibromyalgiepatiënten (N = 100)
3. pijnvrije universiteitsstudenten (N = 550)

De totaalscores kunnen omgezet worden in decielen of kwartielen. Fibromyalgiepatiënten halen de hoogste scores, studenten de laagste. Binnen de studenten is er een duidelijk effect van geslacht op de scores, waarbij vrouwen significant hoger scoren dan mannen.

i) Betrouwbaarheid

- o Interne consistentie: Chronbach's alfacoëfficiënten variëren tussen 0.85 en 0.91 bij klinische en niet-klinische populaties
- o Stabiliteit: een onderzoek naar de test-hertestbetrouwbaarheid leverde een coëfficiënt op van 0.92.

j) Validiteit

- o Constructvaliditeit: Confirmatorische factoranalyses wezen uit dat het oorspronkelijke 3-factorenmodel voorgesteld door Sullivan et al. (1995) de beste oplossing was in 3 verschillende steekproeven: chronische lage rugpijnpatiënten, fibromyalgiepatiënten, en studenten. Verder werd aangetoond dat deze factorstructuur invariant was over de verschillende steekproeven. Dit toont aan dat de PCS-DV dezelfde processen meet in verschillende populaties, en dat verschillen in scores enkel kwantitatief en niet kwalitatief zijn. Correlaties met verschillende instrumenten leveren evidentie voor zowel convergente als divergente validiteit. De correlatie tussen de PCS-DV en de subschaal catastroferen van de PCL was hoger dan de correlaties tussen de PCS-DV en andere pijngerelateerde vreesmaten (TSK, PASS) en de correlaties tussen de PCS-DV en algemeen negatief affect (NEM).
- o Criteriumvaliditeit: Er werd evidentie gevonden voor de congruente validiteit. In een onderzoek bij studenten werd vastgesteld dat catastrofeerders significant meer spanning, negatief affect, en schrik rapporteerden in afwachting van pijn dan niet-catastrofeerders. In een onderzoek bij chronische lage rugpijnpatiënten werden significante correlaties gevonden tussen de PCS-DV en performantie op een gedragstest en tussen de PCS-DV en pijnintensiteit. In een andere studie met chronische lage rugpijnpatiënten werd gevonden dat catastrofeerders de neiging hadden om meer pijn te verwachten dan werkelijk ervaren werd tijdens lichamelijke oefeningen. Catastroferen blijkt ook de beste voorspeller te zijn voor vrees voor beweging en letsel.

k) Referenties

Crombez, G., & Vlaeyen, J.W.S. (1996). *De Pain Catastrophizing Scale (PCS)*. Ongepubliceerde geautoriseerde Nederlandstalige bewerking.

Sullivan, M.J.L., Bishop, S.R., & Pivik, J. (1995). The Pain Catastrophizing Scale: Development and validation. *Psychological Assessment*, 7, 524-533.

Van Damme, S., Crombez, G., Vlaeyen, J.W.S., Goubert, L., Van den Broeck, A., & Van Houdenhove, B. (2000). De Pain Catastrophizing Scale: Psychometrische karakteristieken en normen. *Gedragstherapie*, 33, 209-220.

l) Uitgever

De test is niet uitgegeven.

Voor inlichtingen omtrent gebruik van het instrument contacteer:

Prof. Dr. G. Crombez

Universiteit Gent

Faculteit Psychologie & Pedagogische Wetenschappen

Henri Dunantlaan 2, 9000 Gent.

Tel.: 09/264.64.61.

Email: Geert.Crombez@rug.ac.be

---

* Deze fiche werd gemaakt door Stefaan Van Damme (2002)